

ตัวแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับ
การอบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก

นายจำรัส ศีลาคม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974 - 567 - 312 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014022

I 10299166

FACTORS AFFECTING TRAINEES' ATTITUDES
TOWARD CLINICAL SUPERVISION

Mr. Jamrat Silakom

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

ISBN 974 - 567 - 312 - 9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทิวแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับ
การอบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก

โดย นายจรัส ศีลาคม

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. นิพนธ์ ไทยพานิช
 ศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชาวุธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เฌรยอค)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. นิพนธ์ ไทยพานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชาวุธ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ท้วแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก

ชื่อนิสิต นายจำรัส ศิลาคม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. นิพนธ์ ไทยพานิช
ศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชาวุธ

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วัตถุประสงค์ทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก และศึกษาท้วแปรที่ส่งผล ต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรทางการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกในปี พ.ศ. 2526 และ 2527 จำนวน 500 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก แบบสอบถาม สภาภูมิหลัง และสภาพการอบรม และแบบทดสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยิมเลขคณิต และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก และศึกษาท้วแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก โดยการวิเคราะห์หาค่าถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS-X ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผู้ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก มีทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิกโดยเฉลี่ยในระดับดีมาก
2. ท้วแปรด้านภูมิหลัง ด้านสภาพการอบรม และด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 14 ท้วแปร เป็นท้วแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 5 ตัวแปร คือ ความสมัครใจเข้ารับการอบรม ความพึงพอใจต่อวิทยากร ลักษณะงานในหน้าที่ (เมื่อหัวหน้าหมวดวิชาเท่ากับ 1 อื่น ๆ เท่ากับ 0) ระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก และลักษณะงานในหน้าที่ (เมื่อผู้บริหารโรงเรียนเท่ากับ 1 อื่น ๆ เท่ากับ 0) ตัวแปรทั้ง 5 ตัวนี้ รวมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ไครออละ 20.85 เป็นตัวแปรที่ส่งผลทางบวก ต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก 3 ตัวแปร และส่งผลทางลบ ต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก 2 ตัวแปร และตัวแปรแต่ละตัวแปร ส่งผลต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิกด้วยน้ำหนักที่แตกต่างกัน ซึ่งเขียนเป็นสมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ได้ดังต่อไปนี้

ก) ตัวแปรในรูปคะแนนดิบ

$$\begin{aligned} \text{ทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก} = & - 151.3186 + 40.9255 \text{ ความสมัครใจเข้ารับ} \\ & \text{การอบรม} + 32.8369 \text{ ความพึงพอใจต่อวิทยากร} \\ & - 35.8458 \text{ ลักษณะงานในหน้าที่ (เมื่อหัวหน้าหมวด} \\ & \text{วิชาเท่ากับ 1 อื่น ๆ เท่ากับ 0)} + 4.0284 \\ & \text{ระดับความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก} \\ & - 29.0038 \text{ ลักษณะงานในหน้าที่ (เมื่อผู้บริหาร} \\ & \text{โรงเรียนเท่ากับ 1 อื่น ๆ เท่ากับ 0)} \end{aligned}$$

ข) ตัวแปรในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \text{ทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก} = & 0.2536 \text{ ความสมัครใจเข้ารับการอบรม} \\ & + 0.2053 \text{ ความพึงพอใจต่อวิทยากร} - 0.1455 \\ & \text{ลักษณะงานในหน้าที่ (เมื่อหัวหน้าหมวดวิชาเท่ากับ 1} \\ & \text{อื่น ๆ เท่ากับ 0)} + 0.1102 \text{ ระดับความรู้พื้นฐาน} \\ & \text{เกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก} - 0.1038 \text{ ลักษณะ} \\ & \text{งานในหน้าที่ (เมื่อผู้บริหารโรงเรียนเท่ากับ 1} \\ & \text{อื่น ๆ เท่ากับ 0)} \end{aligned}$$

Thesis Title Factors Affecting Trainees' Attitudes toward
Clinical Supervision.

Name Mr. Jamrat Silakom

Thesis Advisor Mr. Nibondh Thaipanich, Ph.D.
Professor Chaiyaporn Wichawut, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1986

ABSTRACT

This study was designed to determine and study factors affecting the trainees' attitudes toward Clinical Supervision. Sample of 500 educators of the Ministry of Education were drawn randomly from the population of trainees in A.C. 1983 and A.C. 1984.

Questionnaires of Clinical Supervision training and trainees' background, the attitude scale and the test of Clinical Supervision basic concept were used to collect data. The arithmetics mean and standard deviation of the score of trainees' attitudes toward Clinical Supervision were used to determine the trainees' attitudes toward Clinical Supervision. The Stepwise Multiple Regression Analysis model was employed to study factors affecting the trainees' attitudes toward Clinical Supervision by using the computerized SPSS-X program.

The research findings are summarized as follow:

1. The average of the trainees' attitudes toward Clinical Supervision was very good.

2. Five from the total fourteen variables of the trainees' background, their Clinical Supervision training and their Clinical Supervision basic concept significantly affected the trainees' attitudes toward Clinical Supervision, they were the trainees' willingness to take part in training courses, the trainees' appreciation toward the trainer, the trainees' function (when the head of school departments equal to 1 others equal to 0), the basic concept of Clinical Supervision of the trainees, and the trainees' function (when the school administrator equal to 1 others equal to 0). These five variables accounted for 20.85 percent of variance of the trainees' attitudes toward Clinical Supervision. Two of the five variables negatively affected the trainees' attitudes toward Clinical Supervision but the others positively affected. The predicting equation of the trainees' attitudes toward Clinical Supervision can be stated from the five affected variables as follows:

A. Raw score variables:

Attitude toward Clinical Supervision = - 151.3186 + 40.9255 The trainees' willingness to take part in training courses + 32.8369 The trainees' appreciation toward the trainers - 35.8458 The trainees' function (when the head

of school departments
 equal to 1 others equal
 to 0) + 4.0284 The basic
 concept of Clinical
 Supervision of the trainees
 - 29.0038 The trainees'
 function (when the school
 administrator equal to 1
 others equal to 0)

B. Standardized score variables:

Attitude toward Clinical Supervision = 0.2536 The trainees'
 willingness to take part
 in training courses +
 0.2053 The trainees'
 appreciation toward the
 trainers - 0.1455 The
 trainees' function (when
 the head of school
 departments equal to 1
 others equal to 0) +
 0.1102 The basic concept
 of Clinical Supervision
 of the trainees - 0.1038
 The trainees' function
 (when the school
 administrator equal to 1
 others equal to 0)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ได้แก่

1. อาจารย์ คร. นิพนธ์ ไทยพานิช และ ศาสตราจารย์ คร. ชัยพร วิชชาวุฒ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และกำลังใจ ตลอดมา
 2. อาจารย์ สมาน อัสวภูมิ ที่ช่วยให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากร ของการวิจัย และให้กำลังใจในการทำวิจัยนี้มาตลอด
 3. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเป็น เงิน 4,400.- บาท
 4. อาจารย์ รัศมี วัฒนวิไกร ที่ช่วยให้คำแนะนำ ในการตั้งชื่อวิทยานิพนธ์ และเขียนบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ
 5. อาจารย์ จีรวรรณ ศศิธรานนท์ ที่ช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ ภาษาไทย ในแบบสอบถาม
 6. คณะครู อาจารย์ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และ ศึกษานิเทศก์ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการให้ข้อมูล ที่มีความสำคัญยิ่งในการ วิจัยนี้
 7. คุณประภาพร ศีลาคม ที่ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์ และช่วยเหลือใน การดำเนินงาน ตลอดจนเป็นกำลังใจที่สำคัญตลอดเวลา
 8. เด็กชายจรัสพงศ์ ศีลาคม (โน้ต) และเด็กชายจรัสพันธ์ุ ศีลาคม (แน๊ต) ที่ช่วยเรียงลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ในการพิมพ์เอกสารอ้างอิง และเป็นกำลังใจ ที่สำคัญยิ่ง
- ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนดังกล่าวมานี้
ไว้ ณ ที่นี้

จรัส ศีลาคม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	๑
สารบัญแผนภูมิ.....	๒
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
การดำเนินการวิจัย.....	7
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	9
การนิเทศแบบคลินิก.....	9
ความหมายของการนิเทศแบบคลินิก.....	9
ความเชื่อพื้นฐานและธรรมชาติของการนิเทศแบบคลินิก.....	14
วิธีการนิเทศแบบคลินิก.....	20
ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติที่ใช้ในการวิจัย.....	22
ทฤษฎีทัศนคติของพิชไบน์.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	ระบบความเชื่อ..... 24
	วิหาคความเชื่อตามสามัญสำนึก..... 26
	การวัดทัศนคติจากความเชื่อตามแนวของพิช ไบน์..... 26
	ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ..... 28
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 33
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 37
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร..... 37
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 39
	ลักษณะของเครื่องมือ และการสร้างเครื่องมือในการวิจัย..... 40
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 47
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 49
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 51
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 54
	ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย..... 56
	ทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก..... 60
	ลักษณะการกระจายของคะแนนทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก..... 66
	ความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรอิสระ..... 68
	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน..... 70
	ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก..... 72
5	สรุป อภิปราย และขอเสนอแนะ..... 74
	สรุปผลการวิจัย..... 76
	อภิปรายผลการวิจัย..... 79
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัย..... 86
	ขอเสนอแนะสำหรับการส่งเสริมการนิเทศแบบคลินิกในประเทศไทย 86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	99
ประวัติผู้เขียน.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และร้อยละของ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริง จำแนกตามโครงการหรือหน่วยงานที่จัดอบรม เกี่ยวกับ การนิเทศแบบคลินิก.....	38
2	จำนวน และร้อยละของ กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยจำแนกตามตัวแปรอิสระ.....	56
3	ค่ามัธยิมเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติ และระดับทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับ การนิเทศแบบคลินิก จำแนกตามตัวแปรอิสระ ที่ใช้ในการวิจัย.....	60
4	ค่ามัธยิมเลขคณิต และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับการอบรม เมื่อจำแนกตามโครงการหรือหน่วยงานที่จัดอบรม.....	64
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ค่ามัธยิมเลขคณิต และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย.....	69
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) ของทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก กับตัวแปรอิสระ ที่ร่วมกันส่งผลต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ได้ดีที่สุด ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน.....	70
7	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก	71
8	เฉลี่ยค่าขอบของแบบทดสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก..	111
9	ความถี่ และความถี่สะสม ของความเชื่อเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก..	114
10	ค่ามัธยิมเลขคณิต ของคะแนนกลุ่มสูง (\bar{X}_H) และกลุ่มต่ำ (\bar{X}_L) ค่าความแปรปรวนของ คะแนนกลุ่มสูง (S_H^2) และกลุ่มต่ำ (S_L^2)	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
	และการทดสอบความแตกต่างระหว่าง \bar{X}_H กับ \bar{X}_L 117
11	ความถี่ของคะแนนทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับการอบรม เกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก ในการทดลองใช้แบบวัดทัศนคติ..... 118
12	ความความแปรปรวน ของคะแนนทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของแบบวัด ทัศนคติ แต่ละข้อ..... 119
13	จำนวนผู้ตอบข้อสอบแต่ละข้อ ถูก จำแนกตามกลุ่มที่ได้คะแนนสูง (U) และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ (L) และค่าดัชนีอำนาจจำแนกของข้อสอบ แต่ละข้อ (D) 122
14	คะแนนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก ของกลุ่มตัวอย่าง ในการทดลองใช้แบบทดสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก.... 123
15	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มรอบรู้จริง (TM) กลุ่มรอบรู้โดยบังเอิญ (FM) กลุ่มไม่รอบรู้จริง (TN) และกลุ่มไม่รอบรู้โดยบังเอิญ (FN) และ ความน่าจะเป็น ในการตัดสินใจถูก และผิด และสัมประสิทธิ์ความ แม่นยำ (ϕ_{vc}) จำแนกตามคะแนนจุดตัด..... 125
16	รหัสตัวแปร รหัสตัวแปรหุ่น และรายละเอียดการวัดตัวแปร ที่ใช้ใน การวิจัย..... 127

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ฮิสโตแกรมความถี่ ของคะแนนทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก ของผู้ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก.....!	67
2	คะแนนจุดตัดของระดับทัศนคติต่อการนิเทศแบบคลินิก.....	121